

RÅGÖFÖRENINGENS ÅRSBERÄTTELSE

Verksamhetsåret 2017

Antalet medlemmar under verksamhetsåret: 64 st.

Styrelsen för Rågöföreningen och Rågökapellens Minnesfond hade följande sammansättning:

Ordförande Mats Stahl

Vice ordförande Fredrik Nyman

Kassör Nils Espling

Sekreterare Arnold Lindgren

Styrelseledamöter Gunbritt Olsson, Mikael Nyman

Suppleanter: Erik Söderberg, Christer Svedberg, Elin Schennings, Hjalmar Enggrön

Valberedning: Birgitta Söderberg (LR), Ulla Stjernberg (SR), Ronnie Ericson (LR)

Föreningens årsmöte ägde rum den 12 mars 2017.

Föreningens styrelse har hållit 6 protokollförda möten under mandatperioden.

Årets verksamhet

Kapellen

Efter att vårt avtal med firma Rändmeister hade havererat, sökte vår konsult Lea Stroh efter ny firma som kunde tänkas överta arbetena men misslyckades. Därefter bestämde hon sig för att själv ta tag i arbetet och for över till Rågöarna den 13 juli tillsammans med maken Olof och 10 studenter från Tartu. Där arbetade de med fogning av Stora Rågö kapell och satte även igång ett arbete med att bygga fundamentmur till altarskivan vid Lilla Rågö kapell. Efter detta förklarade Lea sitt uppdrag som konsult för Rågökapellen vara avslutat. Styrelsen fann, att Lea genom åren hade gjort en så pass värdefull insats för Rågökapellen och lagt ner mycket arbete som hon inte tagit fullt ut betalt för, varför styrelsen bestämde att ersätta henne med 10.000 SEK. Därav togs 4000 kr. från föreningens medel och 6000 kr från gemensamma kapellfonden. För ytterligare information om kapellen och renoveringsarbetet se bifogad redogörelse av Einar Mählberg från Rågökapellens Minnesfond.

Hemsida

Föreningens hemsida som startades under slutet av förra verksamhetsåret har under året byggts ut. Det finns nu länkar till olika områden som berör Rågöarna, t.ex. har kapellen var sin länk, danslaget har egen länk, fotografier och naturbilder visas i en länk. Senast har en länk tillförts, där du kan hitta information om vilka Rågögårdar som funnits genom historien, befolkningen, namnen. Gå in på <http://www.Rågöföreningen.se/> och sök på din släktgård eller bland dina släktnamn.

Röjningsprojektet i Storbyn, Stora Rågö.

Det röjningsprojekt som startades under våren 2016 under parollen "Teeme ära" eller "Låt oss göra det" vid tiden för valborgsmässoafton och första maj fick sin fortsättning. Tillställningen var planerad att omfatta två dagar men fick sin begränsning på grund av årets otjänliga väderlek vid majhelgen. Men trots det usla vädret med hård blåst och snöglopp, åkte en grupp på ca 20 personer ändå över och röjde under en av dagarna. Denna gång röjde man på västra

sidan om bygatan från gården Lotes-Ades och upp till gatan som leder västerut mot Åsbyn och är känd under namnet Tjuggves gatna. En fortsättning är planerad till kommande vår.

Gudstjänst vid Lilla Rågö kapell.

S:t Mikael's församling i Tallinn under ledning av kyrkoherde Patrik Göransson's ordnade även den gångna sommaren med gudstjänst vid Lilla Rågö kapell den 25 juni.

Dansläger på Rågöarna

Juhan Bernadt med sin ideella förening "känn lurk ni" ordnade Rågö dansläger för estniska ungdomar på Lilla Rågö den 12 -15 juni. I danslägret deltog även Endel Enggrön, Nils Sjölund och Gun Pella.

Svenskdagen i Padis och årets estlandssvenska kulturbärare.

Den årliga svenskdag som den Svenska Kulturförvaltningen arrangerar i Estland var denna gång förlagt vid platsen för Padis kloster den 15 juli. Besökarna samlades i klosterkyrkan, där det hölls invigningstal, gavs historisk överblick över munkorden och klostret. Och nu kom ögonblicket, då vår Einar Mählberg i Kapellfonden tillsammans med Margareta Hammerman från SOV utnämndes till årets estlandssvenska kulturbärare. Det kändes som att just här var den rätta platsen, att hänga medaljen över Einar hals, han som så outtröttligt och framgångsrikt arbetat för att kapellen på Rågöarna skall bli till kulturella minnesmärken. Padis kloster och Rågöarna har nära historiska samband ända från medeltiden. Nu har Rågöarna 2 kulturbärare. Priset instiftades år 2015 och samma år utnämndes Endel Enggrön. Det bör nämnas, att Sveriges kung, Karl XVI Gustav, också är en av de sammanlagt 7 kulturbärarna. Därefter följde konsert och sång av en manskör Sedan blev det dansuppvisning utanför klosterruinen. I dansuppvisningen uppträdde också gruppen "känn lurk ni" som kommit över från danslägret på Lilla Rågö samma dag. Vidare hölls två korta föredrag om Rågöarna av Arnold Lindgren och av Fred Söderberg. Sedan åkte man till den gamla kyrkogården i Vilivalla, där många estlandssvenskar från Vippal är begravda. Kyrkogårdsgudstjänsten förrättades av kyrkoherde Patrik Göransson. Därefter åkte flera över till Lilla Rågö från Korkis hamn. Rågöarna var i fokus i samband med denna Svenskdag och bl.a. två grupper från Rickul gjorde rundtur på Rågöarna i detta sammanhang.

Kommunombildning

Detta år genomfördes kommunsammanslagningar i Estland. De som inte gick ihop frivilligt tvångssammanslöt av regeringen. Det sistnämnda drabbade också Paldiski stad, dit Rågöarna hade hört sedan 1994. Paldiski stad sammanfördes med Keila kommun (innefattar inte Keila stad), Vasalemma kommun och Padise kommun till en storkommun med namnet Lääne Harju vald. Kommunalkontoret för den nya kommunen ligger i Paldiski. Till kommunalordförande valdes Janus Saat från Paldiski. Vad innebär det för Rågöarna? Vi vet, att den tidigare tillhörigheten till Paldiski stad har varit till nackdel för Rågöarna. De tidigare lokala myndigheterna i staden har inte visat mycket intresse för öarna.. Detta skall dock sägas med undantag för att de såg till, att en ny förbindelsebro byggdes mellan Lilla och Stora Rågö. Dessutom lät de upprätta en generalplan för Rågöarna och en detaljplan för hamn vid Lillbyn på Lilla Rågö. Att detaljplanen för hamnen inte blivit fastställd får skyllas på Miljöverket som hela tiden lägger sig i med byråkratiskt konstruerade krav på ändringar. Vad beträffar kommunstyrelsen attityd till oss rågösvenskar, så finns det nu tecken på en ändring till det bättre. Den nye kommunalordföranden som är född i Paldiski har redan haft ett sammanträffande med Jana Stahl. Vid deras samtal framgick det, att han var beredd att genom ideella föreningar eller stiftelser satsa på, att småbåtshamn byggs dels i Paldiski, dels vid Lillbyn på Lilla Rågö. En sådan ideell förening har redan upprättats, dessutom tycks den

gamla Stiftelsen för Rågöarnas Utveckling (PSAS) vaknat till liv igen. Går allt väl, kanske en båtförbindelse mellan Paldiski och Lilla Rågö kommer till stånd redan i sommar.

Ändring i lagen om småöar med bofast befolkning

I Estland finns en lag med särbestämmelser som gäller för små öar med bofast befolkning (PVS). Den kom till med målsättningen, att bosättningen på de små öarna skall kunna återskapas och bevaras och att på grund av öarnas särartade betingelser skall utvecklingen stödjas samt tillgången till de grundläggande offentliga tjänsterna säkerställas. I lagen ingår en förteckning över de öar som omfattas av lagen. Från den förteckningen har Rågöarna varit uteslutna, bl.a. på grund av ordalydelsen i lagen som inte omnämner öar tillhörande stadsförvaltning. Och Rågöarna som tillhört Paldiski stad har räknats som stadsområde. Nu har en ändring genomförts i lagens ordalydelse som gör det möjligt för Lilla Rågö att omfattas av lagen. Lagen har dock fått tillägget, att det skall finnas minst 5 bofasta på ön för att lagen skall gälla. Detta mål uppfyller Lilla Rågö, där nu två unga familjer med sammanlagt 5 småbarn har bosatt sig. Den nya lagändringen börjar gälla från den 1 januari 2018 och från februari får Lilla Rågö upptas i lagen.

Lokalfrågan på Roslagsgatan

Ett problem för de estlandssvenska föreningarna under året har varit, att mötes- och utställningslokalen som SOV hyrt på Roslagsgatan har måst överges på grund av att hyresnivån har skruvats upp till en nivå som överstiger föreningarnas ekonomiska förmåga. SOV har nu hyrt en annan betydligt mindre lokal i Estniska Huset (Eesti Maja) på Vallingatan i Stockholm. Rågöföreningen har anslutit sig till uthyrningen. Problemet med den nya lokalen är, att allt som fanns i den förra lokalen inte ryms i den nya. Rågöföreningens arkivskåp som funnits på Roslagsgatan, har styrelsen tills vidare flyttat över till Mats Stahls privatbostad på Solberga Ängsväg i Älvsjö.

Gamla filmer

Styrelsen har diskuterat vad som skall göras med gamla filmer om Rågöarna eller med rågöbor som finns på t-ex.VHS band. Det har föreslagits att samla dem och spela över dem på en extern hårddisk eller också på DVD skiva.

2018

Under det nya året planeras uppsättning av nya info tavlor, bygge av Fredikasgården på L. Rågö till ett kulturcentrum, Juhan Bernadt planerar nytt dansläger. Aktiviteter tilldrar sig kring Estniska statens 100 års jubileum, där bl.a. Rågö danslag och Aibokören deltar.

Styrelsen tackar er medlemmar för ert stöd under året. Det är ert medlemskap som gör det möjligt för Rågöföreningen att finnas till.

Stockholm i januari 2018

Mats Stahl

Fredrik Nyman

Nils Espling

Arnold Lindgren

Gunbritt Olsson

Mikael Nyman